

Cap a una indústria normalitzada

A Catalunya, hi manca una indústria cinematogràfica consolidada, però sembla que la situació comença a normalitzar-se, amb noves vies de finançament. El cinema necessita un mercat sòlid amb una coordinació entre institucions, indústria i televisions.

'Morir (o no)', darrer film de Ventura Pons. És l'únic director català que es pot permetre d'estrenar un film cada any, gràcies a l'èxit de públic i de crítica que aconsegueix.

La fabrica de somnis de Catalunya no acaba d'afermar la seva producció. Són diversos els motius que explicarien perquè Catalunya no ha consolidat una indústria cinematogràfica al llarg de vint anys de democràcia, tot i que la majoria de professionals del cinema de l'estat que actualment triomfen a la gran pantalla són catalans. Segons Francesc Bellmunt, un dels pocs directors catalans que encara no ha fet les maletes per anar-se'n a Madrid, el problema és que no hi ha una articulació gaire bona entre el que és indústria, la Generalitat, el ministeri i les televisions. "No hi ha coordinació. Hi ha relació, funcionament, però aquest funcionament es podria optimitzar".

Per més que el panorama general

no es mostri gaire esperançador, la situació del cinema a Catalunya sembla que avanci, i com més va més. L'Associació Catalana de Productors Cinematogràfics i Audiovisuals (ACPCA) certifica que es van rodar deu llargs-metratges catalans el 1999, entre els quals *Morir (o no)*, de Ventura Pons, o *El mar*, d'Agustí Villaronga. I comencen a néixer propostes per a la normalització de la indústria. "El cinema espanyol ha invertit la corba de destrucció. I ara sembla tot més possible, també a Catalunya. TV3 abans maltractava molt el cinema català, i ara el programa a hores raonables. Els *TV movies* que es fan a Catalunya tenen unes audiències que superen els *TV movies* nord-americans. Les apostes s'han de començar a invertir, per tant. Te-

nim el complex que la Meg Ryan ven més que no pas l'Emma Vilarsau, però tampoc no és això", diu Antonio Chavarrías, director, productor i vice-president de l'ACPCA. La cosa clara és que el cinema i les televisions han de treballar plegats. Els professionals del sector coincideixen a dir que el motor del cinema no és l'explotació a les sales d'exhibició, és la televisió. "Allò que decideix si es fa una pel·lícula o no és la quota que tens d'antena", diu també Chavarrías. Aquí hi ha un factor molt greu: les televisions poderoses són a Madrid, i això juga contra nostre, perquè fa que hi hagi més producció allà que no pas aquí. "La Generalitat ha tingut molt de poder a Madrid, i podria haver capgirat el fet que les televisions siguin a Madrid, però ha permès que tot se'n vagi fora d'aquí. Ho han fet rodar tot al voltant de la llei de normalització lingüística i no han diferenciat en la producció. Ara ja en són conscients, però han perdut un temps preciós", puntualitza Chavarrías.

Amb tot, sembla que la Generalitat vulgui rectificar aquest oblit de la producció autòctona i ha decidit d'obrir noves vies a la indústria cinematogràfica amb crèdits per al sector audiovisual, mitjançant l'Institut Català de Finances (ICF). Fins ara ja ha obert dues línies de préstec, amb un total de 4.800 milions de pessetes. Aquests diners es destinaran a produccions realitzades en qualsevol tipus de suport i amb independència del gènere: llargs-metratges, sèries, *TV movies*,

documentals, curts-metratges i doblatges de TV movies. El préstec cobreix fins un 30% del pressupost de la producció i té un període d'amortització màxim de cinc anys. El primer conveni es va fer el passat 26 de març entre l'ICF i Barcelona Audio Visual, Associació de Productors Catalans, per un import aproximat de 3.000 milions de pessetes, que podien sol·licitar les empreses catalanes, persones físiques o jurídiques, que volguessin realitzar inversions en la producció audiovisual. Els dos primers préstecs van ser per a dues sèries de televisió: *Homenots*, de Sergi Schaaf, i *Estrelles*, de Francesc Bellmunt.

La segona línia de crèdits de l'ICF va ser un conveni amb l'ACPCA, el 22 de juny de 1999, per un crèdit d'uns 2.000 milions de pessetes. S'hi podien acollir les empreses associades a l'ACPCA, amb domicili a Catalunya. El primer préstec va ser per a la productora Massa d'Or, per a finançar la pel·lícula *El mar*, d'Agustí Villaronga.

"Els bancs haurien de ser productors de cinema, podrien aportar-hi molt; el mal és que s'han acostumat a tractar en una altra matèria", diu Antoni Llorens, conseller delegat de Lauren Films. Sembla que en aquesta qüestió també s'hagin obert noves vies. L'ICF i el Banco Santander Central Hispano van signar amb el grup Filmax, l'octubre de l'any passat, el primer crèdit sindicat per al sector, que té com a finalitat l'adquisició dels drets d'exhibició de tota mena de productes audiovisuals. El préstec és de 750 milions de pessetes. Segons l'ICF, és tracta d'un pas més per facilitar noves fórmules financeres adequades a la realitat del sector, "més enllà de l'estricta finançament de la producció" i per potenciar les distribuïdores com a "agents bàsics de promoció i de comercialització en els mercats nacionals i internacionals". Ara només falta que aquest tipus d'iniciatives arrelin i es regularitzin, perquè no es tracta de donar subvencions, sinó d'impulsar un mercat.

Internet també sorgeix com una via de promoció i de comunicació entre els professionals del cinema

Cinema 'a' i 'de' les Balears

ANDREU GOMILA

El director Agustí Villaronga. Estrena rà aviat 'El mar', un film produït per Catalunya i ambientat a Mallorca.

D'entrada, parlar d'indústria del cinema balear no té res a veure amb la realitat. I és que, senzillament, no n'hi ha, d'indústria. Hi ha, això sí, uns quants professionals del cinema, pocs, i alguns aficionats, bastants més. Però, indústria pròpia, no. De totes maneres, també hi ha un aspecte a considerar: el de les Balears com a plató de cinema, amb tots els serveis que se'n deriven. Són, per tant, dues realitats diferents. Comencem per la primera.

Les Illes no han generat cap indústria de cinema propi. Segurament que el fet no és estrany a la inexistència d'una televisió que generi aquesta necessitat (com fa TV3 a Catalunya). No hi ha productores que facin cinema de les Balears. Hi ha grups d'aficionats que treballen en curts-metratges, super 8 o 16 mm, que participen en concursos a tot l'estat o a l'estranger, i que han rebut ajudes molt puntuals del Consell de Mallorca. El Pacte de Progrés que ara governa les Balears vol tirar endavant, a través de la Direcció General de Cultura de la qual és responsable Pere Muñoz (PSM), una proposta per a intensificar els ajuts al cinema. Com alguns altres agents culturals dels altres àmbits (editorials, autors, grups de teatre...) rebran ajudes per vendre's a fora (preferentment als Països Catalans, però no exclusivament) amb la intenció de millorar els productes propis. Tot i així, no hem de suposar que se'n se-

guirà la creació immediata d'unes condicions que permetrien la creació d'una vera indústria, però sí que l'empenta podria facilitar la professionalització futura de guionistes, actors, directors..., que poguessin treballar a fora. Perquè el cas és que, al costat dels pocs noms (l'actriu Rosy de Palma, l'actor Simó Andreu, el director Agustí Villaronga...) que s'han professionalitzat fora de les Illes, hi ha

un nombre considerable d'aficionats que, amb ajudes, podrien anar obrint-se camí.

I és en aquest punt que el cinema fet a les Balears podria ser una ajuda. En aquests moments les Illes, especialment Mallorca, són el plató habitual d'algunes produccions de cinema (sobretot per a sèries de les televisions alemanyes). Aquest activitat ha permès de crear una productora (Palma Pictures) que ofereix tota la infraestructura necessària a les produccions estrangeres que roden a Mallorca. Les ajudes als aficionats cinematogràfics illencs (guionistes, actors, directors...), combinades amb aquesta infraestructura mínima (encara que ara sigui bàsicament per a produccions foranes), podrien fer germinar una modesta indústria que possibilités que el cinema fet a les Balears i el cinema nascut de les Balears s'unissin en un futur cinema balearic, de les Balears i a les Balears.

Miquel Payeras

català i de tot el món. És el que té la pàgina electrònica de l'ACPCA, que aviat s'estrenarà, Film Commission Virtual de Catalunya, que recollirà tota la informació necessària per a l'organització de produccions de cinema i televisió en aquest territori. L'Ajuntament de Barcelona també té un servei semblant, Barcelona Plató, que

funciona des del 1997, i atén els professionals del sector audiovisual que desitgen filmar a Barcelona, donant-los informació sobre la tramitació dels permisos necessaris per a rodar a la ciutat, les localitzacions possibles i una guia dels professionals de Barcelona.

Bea Cabezas